

Nr 2

*Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen
angående Sveriges anslutning till en konvention för upp-
rättande av Organisationen för europeisk rymdforskning
m. m.*

Propositionen den 2 mars 1962, nr 85, angående Sveriges anslutning till rymdforskningskonventionen m. m. har remitterats till dels utrikesutskottet, dels statsutskottet. Frågorna om Sveriges anslutning till konventionen och om bemyndigande för Kungl. Maj:t att med den organisation (ESRO), som enligt konventionen skall upprättas, träffa avtal beträffande ett raketfält i Kiruna-området har hänvisats till utrikesutskottet. I övriga delar behandlas propositionen av statsutskottet.

En mellanstatlig konferens avses skola hållas i maj 1962 för godkännande och undertecknande av konventionen, vars text fogats till förevarande proposition såsom bilaga. Vid denna konferens, i vilken Österrike, Belgien, Danmark, Förbundsrepubliken Tyskland, Frankrike, Italien, Nederländerna, Norge, Spanien, Sverige, Schweiz och Storbritannien väntas delta, torde önskemål komma att formellt framföras om att ESRO skall upprätta ett raketfält i norrskenzonen och att basen förläggas till trakten av Kiruna.

I propositionen lämnas en redogörelse för det europeiska rymdforsknings-samarbetet och om de förhandlingar, som lett till föreliggande förslag till konventionstext. I detta framhålles bl. a., att signatärmakterna avser att etablera samarbete för uteslutande fredligt ändamål inom rymdforskning och rymdteknologi och att de vetenskapliga resultaten skall publiceras eller på annat sätt göras allmänt tillgängliga. För närmare uppgifter om ESRO och dess program må hänvisas till propositionen.

Departementschefen erinrar om Sveriges allmänt positiva inställning till internationellt forskningsarbete och framhåller att resultatet av de förhandlingar, som lett fram till konventionsförslaget, i allt väsentligt motsvarar vad man från svensk sida velat åstadkomma. Han förutsätter att riksdagens samtycke icke skall behöva inhämtas, därest framdeles smärre jämkningar av eller tillägg till konventionstexten erfordras.

Vad därefter en överenskommelse mellan ESRO och Sverige om Kiruna-projektet beträffar, anser departementschefen, att frågor kan uppkomma som för sin lösning bedömes kräva riksdagens medverkan. Departementschefen betonar, att ESRO:s disposition av raketfältet kommer att utfor-

mas så att den svenska regeringen förbehåller sig rätt att — i den omfattning nationella intressen påfordrar — ha en tillfredsställande insyn i verksamheten och kunna begränsa organisationens verksamhet. Vägledande kommer vidare att vara att suveränitetsinskränkningar icke får äga rum och att sådana begränsningar i den enskildes personliga frihet, som strider mot eller är främmande för svensk lagstiftning eller rättstillämpning, icke får ske. Vidare kommer vid förhandlingarna de synpunkter och önskemål som framförts av svenska myndigheter, organisationer och andra intressenter att tillvaratagas i största möjliga utsträckning.

Utskottet, som erhållit ytterligare upplysningar under ärendets föredragning, finner det, ur de synpunkter utskottet har att iakttaga, riktigt att Sverige deltagit i detta internationella samarbete. Utskottet delar den uppfattning som departementschefen enligt ovanstående redovisat i vad avser såväl konventionen som det eller de avtal, som kan komma att ingås mellan Sverige och ESRO. Däremot vill utskottet ge uttryck åt den meningen att de blivande bestämmelserna om organisationens juridiska status, privilegier och immunitet bör underställas riksdagen.

Utskottet, som förutsätter att den sakliga prövningen av alla finansiella bestämmelser i konvention, protokoll och avtal äger rum i statsutskottet, hemställer, under förutsättning av tillstyrkan från statsutskottet i nämnda hänseende,

att riksdagen måtte

a) godkänna Sveriges anslutning till en konvention angående upprättande av organisationen för europeisk rymdforskning jämte därtill fogade protokoll i huvudsaklig överensstämmelse med föreliggande förslag;

b) bemyndiga Kungl. Maj:t att i huvudsaklig överensstämmelse med vad ovan sagts träffa erforderliga avtal och vidtaga övriga åtgärder beträffande ett raketfält i Kirunaområdet.

Stockholm den 3 april 1962

På utrikesutskottets vägnar:

RICKARD SANDLER

Närvarande vid ärendets behandling:

från första kammaren: herrar Sandler, Boheman, Lundström, Elm-gren, John Ericsson, Bengtson, Aspling och Virgin;

från andra kammaren: herrar Bengtsson i Halmstad och Gustafsson i Stockholm, fru Renström-Ingénäs samt herrar Kärrlander och Cassel.